

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: – Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, wat betreft de organisatie van het belanghebbendenoverleg
– Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin geeft een algemeen kader aan om in overleg met de verschillende belanghebbenden tot afspraken te komen met betrekking tot kwaliteit van zorg.

Het decreet vraagt verdere concretisering aan de hand van uitvoeringsbesluiten. Dit besluit bepaalt, zoals voorzien in artikel 5 van het decreet, de kwaliteitsthema's waarvoor belanghebbendenoverleg wordt georganiseerd en legt de samenstelling en de organisatie van belanghebbendenoverleg vast.

Bijlagen:

- Voorontwerp van besluit;
- Advies van de inspectie van financiën

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: dit dossier heeft betrekking op alle beleidsvelden van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Beleidsdoelstelling: dit voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan de overkoepelende strategische doelstelling kwaliteit ('SD kwaliteit').

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/527 werd gegeven op 14 december 2023.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna: kwaliteitsdecreet) geeft een algemeen kader aan om in overleg met de verschillende belanghebbenden tot afspraken te komen met betrekking tot kwaliteit van zorg. Daarnaast zijn in algemene lijnen principes en verwachtingen uitgeschreven ten aanzien van voorzieningen en overheid. Het kwaliteitsdecreet vraagt verdere concretisering. Met dit besluit leggen we de basis voor verdere concretisering en uitwerking van artikel 5 in het kwaliteitsdecreet.

Voorliggend besluit bepaalt voor welke kwaliteitsthema's een belanghebbendenoverleg wordt georganiseerd en legt de modaliteiten voor belanghebbendenoverleg vast. Op basis van dit kaderbesluit kunnen dan in een volgende fase (en deels gelijklopend) inhoudelijke uitvoeringsbesluiten worden gemaakt die die verdere kwaliteitskaders, -instrumenten en -indicatoren vastleggen. Immers, het decreet vraagt dat kwaliteitsthema's zijn vastgelegd door de Vlaamse Regering alvorens er verder kan gewerkt worden met de belanghebbenden aan bindende, afdwingbare kwaliteitskaders, -instrumenten en -indicatoren, gebaseerd op het kwaliteitsdecreet.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Artikel 1 verduidelijkt een aantal begrippen die in het besluit worden gehanteerd.

Artikel 2

Artikel 2 bepaalt de thema's waarvoor een belanghebbendenoverleg zal georganiseerd worden. We verwijzen waar dat kan naar het kwaliteitsdecreet, zodat we coherent blijven in de interpretatie van de principes, zoals daar beschreven.

We opteren enerzijds voor een algemene beschrijving van een aantal thema's. Op die manier bouwen we voldoende flexibiliteit in om de kwaliteitsthema's waarvoor een belanghebbendenoverleg te bepalen verder te verfijnen in functie van de concrete noden en prioriteiten op het ogenblik dat de vraag zich stelt. Zo kan in het kader van de bespreking van aspecten van artikel 3 en 4 van het kwaliteitsdecreet invulling gegeven worden aan het installeren van een kwaliteitsdynamiek in functie van de uitbouw van een impactgerichte kwaliteitscultuur en hoe voorzieningen daarin kunnen ondersteund worden, evenals aan de rol die verschillende actoren daar kunnen in spelen (voorzieningen zelf, zorggebruikers, bevoegde administraties, Zorginspectie, partnerorganisaties, externe organisaties, ...).

Anderzijds worden een aantal concrete kwaliteitsthema's wel al opgenomen in het besluit (bv. vrijheidsbeperkende maatregelen). Dit zijn thema's waarover er al eensgezindheid is en die concreet verdere invulling kunnen krijgen.

Het feit dat een aantal concrete kwaliteitsthema's niet is opgenomen, mag niet leiden tot *de a contrario*-interpretatie dat andere specifieke thema's niet aan bod kunnen komen. Integendeel, zoals hierboven beschreven, kunnen die thema's nog naar voren worden geschoven als deelaspect van de algemene kwaliteitsthema's. Het volstaat dat voor deze thema's door één van de administraties voor één of meerdere sectoren een belanghebbendenoverleg wordt georganiseerd.

Een bespreking hoeft niet te leiden tot een formeel resultaat of afsprakenkader, maar kan ook inspirerend werken. Het resultaat van een belanghebbendenoverleg is altijd een advies. Het gevolg dat eraan gegeven wordt, kan divers zijn: het kan een inspiratiebron zijn, maar het kan ook leiden tot een formeel kwaliteitskader of kwaliteitsinstrumenten en/of -indicatoren die de Vlaamse Regering vastlegt.

Het advies van het belanghebbendenoverleg is niet bindend. Als een belanghebbendenoverleg niet leidt tot het gewenste resultaat, kan de Vlaamse Regering zelf overgaan tot het bepalen van kwaliteitskaders, -instrumenten en/of -indicatoren.

Artikel 3 tot en met artikel 7

De samenstelling van het belanghebbendenoverleg wordt gekoppeld aan het “niveau” waarop het advies van het belanghebbendenoverleg wordt ingewonnen.

We onderscheiden vier niveaus: het beleidsdomein, een beleidsveld, een sector en het niveau intersectoraal, wanneer de bespreking geldt voor twee of meer sectoren of voor twee of meer beleidsvelden.

Het kwaliteitsdecreet vraagt om bij de samenstelling van een belanghebbendenoverleg zo veel mogelijk verder te bouwen op bestaande advies- of overlegorganen. Heel concreet wordt daartoe in artikel 3, wat betreft het niveau van het beleidsdomein, vertrokken van de leden van de intersectorale kamer van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna Vlaamse Raad WVG). Op die basis wordt de samenstelling dan verder aangevuld met het oog op een belanghebbendenoverleg, zoals voorzien in artikel 5 van het kwaliteitsdecreet. Ook voor het niveau van het beleidsveld (artikel 4) wordt indien mogelijk in eerste instantie een beroep gedaan op de leden van een sectorale kamer van de Vlaamse Raad WVG en van daaruit verder aangevuld.

Gelet op het feit dat sommige leden misschien oordelen dat een collega meer geschikt is om de materie op te volgen, kunnen de leden van de Vlaamse Raad WVG zich voor het belanghebbendenoverleg door een afgevaardigde, die zij uiteraard zelf aanduiden, laten vervangen.

Artikel 8

Artikel 8 formuleert een aantal voorwaarden omtrent de kwaliteit van de te leveren adviezen, en omtrent de mogelijkheden om resultaten concreet op te volgen.

De nadruk ligt op het dynamische maar tevens resultaatgerichte proces, met inbreng van de verschillende belanghebbenden. Specifieke aandacht zal moeten gaan naar de actieve betrokkenheid van de (vertegenwoordiging van) de zorggebruikers en het creëren van de voorwaarden daartoe. Zo kan bij vertegenwoordiging de mogelijkheid tot ondersteuning door een vertrouwensfiguur worden ingebouwd (ingebouwd in artikel 10) en wordt naast vertegenwoordiging ook via gesprekken met groepen zorggebruikers actief gezocht naar hun perspectief, ...

Artikel 9

Artikel 9 geeft de administratie de verantwoordelijkheid om in overleg met de belanghebbenden ten aanzien van de Vlaamse Regering te zorgen voor een goede aansluiting bij de beleidsprioriteiten en de timing ter zake.

Artikel 10

Het kwaliteitsdecreet bepaalt dat de betrokken administratie het belanghebbendenoverleg voorziet. Artikel 10 van dit besluit gaat verder in op de rol van de voorzitter. Om de taakverdeling tussen de verschillende administraties zuiver te houden, wordt een personeelslid aangesteld als voorzitter voor elk belanghebbendenoverleg. De administratie waarvan de voorzitter deel uitmaakt, nodigt de belanghebbenden uit.

Naast de voorzitter vanuit de administratie, wordt de mogelijkheid om personeelsleden van de administratie uit te nodigen opgenomen. Dit maakt het mogelijk om in functie van het specifieke thema bijkomende profielen uit te nodigen. Dit is van belang omdat in bestaande organen waarvan de leden worden uitgenodigd, vaak geen rol is voorzien voor de administratie. Om elke verwarring te vermijden, nemen we uitdrukkelijk op dat dat in het kader van het belanghebbendenoverleg wel kan.

De term 'administratie' wordt in het kwaliteitsdecreet als volgt gedefinieerd: "een entiteit binnen de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die voorzieningen vergunt, erkent, subsidieert, attesteert of opdrachten geeft". Ook het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden wordt hiermee gevat.

Personeelsleden van Zorginspectie worden apart vermeld. De afdeling Zorginspectie wordt namelijk niet gevat door de definitie van administratie. Toch is het vanuit hun ervaring en expertise belangrijk om hen uit te nodigen voor deelname.

In functie van het thema, of de nood aan specifieke deskundigheid in de loop van het proces, kan externe expertise noodzakelijk zijn. Daarom is de mogelijkheid om experts uit te nodigen opgenomen. De geest van artikel 10 is dat de voorzitter maximaal in overleg met de belanghebbenden de agenda opstelt, experts uitnodigt, ...

Als een zorggebruiker de vertegenwoordiging van de zorggebruikers op zich neemt, dan kan die zich laten bijstaan door een vertrouwenspersoon. Dit kan de eigen vertrouwenspersoon zijn maar bv. ook een professionele begeleider van een cliëntenorganisatie. Dit is ingeschreven om de drempel tot deelname door zorggebruikers zelf, te verlagen.

Artikel 11

Artikel 11 expliciteert het belang van gezamenlijke opstelling van de adviezen. De nadruk ligt op het streven naar consensus. Er wordt gesproken over 'de adviezen'. Dit impliceert dat 'als' een belanghebbendenoverleg een advies formuleert, dit advies aan een aantal voorwaarden moet beantwoorden, zoals in artikel 8 beschreven. We willen namelijk de mogelijkheid laten dat een belanghebbendenoverleg meer kan zijn dan een adviesorgaan, het kan een inspiratietafel zijn waarin expertise met betrekking tot kwaliteit wordt besproken (zie de toelichting bij artikel 2). Tegelijkertijd kan het ook een forum zijn waar een advies voor kwaliteitskader, -instrumenten of -indicatoren wordt geformuleerd.

Artikel 12

Artikel 12 bepaalt de datum van inwerkingtreding van artikel 2 en artikel 5, §1, eerste en tweede lid, en §2, tweede lid, van het kwaliteitsdecreet.

Artikel 13

Artikel 13 bepaalt de datum van inwerkingtreding van het besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 7 december 2023 (ref. IF/23/5621). Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de eerste principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit door de Vlaamse Regering wordt het ter advies voorgelegd aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, wat betreft de organisatie van het belanghebbendenoverleg;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
 - 2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.
 - 2.2. Te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst,
 - 2.3. Te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS